

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΣΕ ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ COVID-19

Πώς δρουν τα εμβόλια κατά της νόσου COVID-19;

Γενικά, τα εμβόλια δρουν προετοιμάζοντας το ανθρώπινο ανοσοποιητικό σύστημα (τη φυσική άμυνα του οργανισμού) ώστε να αναγνωρίζει συγκεκριμένους ιούς και να προστατεύεται από αυτούς και τη νόσο που προκαλούν.

Το μεγαλύτερο μέρος της έρευνας για τα εμβόλια κατά της νόσου COVID-19 αφορά την πρόκληση απόκρισης του ανθρώπινου οργανισμού ενάντια σε μια ειδική πρωτεΐνη η οποία βρίσκεται μόνο στον ιό SARS-CoV-2 (κορονοϊό) και ο οποίος προκαλεί τη νόσο COVID-19. Όταν ένα άτομο εμβολιάζεται δημιουργείται ανοσοαπόκριση. Εάν το άτομο προσβληθεί αργότερα από τον ιό SARS-CoV-2, το ανοσοποιητικό σύστημα είναι σε θέση να τον αναγνωρίσει και είναι ήδη προετοιμασμένο να του επιτεθεί.

Μπορεί να νοσήσω από τον ιό SARS-CoV-2 λόγω του εμβολίου COVID-19;

Όχι. Κανένα από τα εγκεκριμένα και συνιστώμενα εμβόλια COVID-19 από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων δεν περιέχει τον ζωντανό ιό SARS-CoV-2 ο οποίος προκαλεί τη νόσο COVID-19.

Τα εμβόλια COVID-19 διδάσκουν στο ανοσοποιητικό σύστημα πώς να αναγνωρίζει και να καταπολεμά τον ιό που προκαλεί τη νόσο COVID-19. Μερικές φορές αυτή η διαδικασία μπορεί να προκαλέσει ήπια συμπτώματα, όπως πυρετό, πονοκέφαλο και μυαλγίες. Αυτά τα συμπτώματα είναι φυσιολογικά και αποτελούν ενδείξεις ότι ο ανθρώπινος οργανισμός αναπτύσσει προστασία ενάντια στον ιό.

Μπορεί να κάνω το εμβόλιο και παρ' όλα αυτά να νοσήσω από COVID-19; Και εφόσον το εμβόλιο δεν προστατεύει 100% από τη νόσηση από τον κορονοϊό γιατί τελικά να το κάνω;

Από τα μέχρι τώρα διαθέσιμα δεδομένα προκύπτει ότι τα εμβόλια μειώνουν τον κίνδυνο εκδήλωσης συμπτωμάτων και τον κίνδυνο σοβαρής νόσησης από τον ιό. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί ταυτόχρονα μειώνεται ο κίνδυνος νοσηλειών, ο κίνδυνος απώλειας ανθρώπινων ζωών και ο κίνδυνος μακροχρόνιων επιπλοκών που προκαλεί ο ιός σε κάποιους ασθενείς, όπως επιπλοκές από το καρδιαγγειακό και το αναπνευστικό σύστημα.

Όλα τα μέχρι στιγμής εγκεκριμένα εμβόλια από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων παρέχουν υψηλή αποτελεσματικότητα. Μειώνουν την πιθανότητα να νοσήσει κάποιος από

τη νόσο COVID-19 και προστατεύουν από σοβαρές ή θανατηφόρες επιπλοκές της νόσου. Ωστόσο, επειδή κανένα εμβόλιο δεν είναι 100% αποτελεσματικό, ένα μικρό ποσοστό των πλήρως εμβολιασμένων ατόμων ενδέχεται να προσβληθεί από τον ιό SARS-CoV-2 και να νοσήσει από COVID-19 ακόμα και μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων δόσεων του εμβολίου.

Επιπλέον, μετά τη χορήγηση της 1^{ης} ή και της 2^{ης} δόσης του εμβολίου χρειάζονται μερικές εβδομάδες για να αναπτύξει κάποιος ανοσία και να είναι προστατευμένος. Αυτό σημαίνει ότι είναι πιθανό ένα άτομο να προσβληθεί από τον κορονοϊό λίγο πριν ή λίγο μετά τη λήψη του εμβολίου και να νοσήσει. Αυτό συμβαίνει επειδή το εμβόλιο δεν είχε επαρκή χρόνο για να αναπτύξει την απαραίτητη ανοσολογική προστασία.

Πόσο διαρκεί η προστασία από τα εμβόλια COVID-19; Θα πρέπει να επαναλάβω αναμνηστική δόση του εμβολίου μετά την ολοκλήρωση του εμβολιασμού για covid-19;

Με βάση τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία δεν γνωρίζουμε τη διάρκεια προστασίας που μας προσφέρουν τα εμβόλια έναντι του κορονοϊού. Η διάρκεια της προστασίας που παρέχεται από τον εμβολιασμό αναμένεται ότι είναι μεγαλύτερη από τη φυσική ανοσία η οποία αποκτάται μετά τη φυσική λοίμωξη.

Τα άτομα που εμβολιάστηκαν στα πλαίσια των κλινικών δοκιμών θα συνεχίσουν να παρακολουθούνται προκειμένου να συγκεντρωθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια της προστασίας και κατά πόσο και πότε θα χρειαστεί η χορήγηση αναμνηστικής δόσης. Επιπλέον, με τον εμβολιασμό περισσότερων ατόμων αναμένεται ότι θα έχουμε περισσότερα δεδομένα για τη διάρκεια της ανοσίας που προσφέρει το εμβόλιο.

Μπορεί να βγω θετικός/ή σε μια εξέταση ανίχνευσης του κορονοϊού λόγω λήψης του εμβολίου COVID-19;

Όχι. Κανένα από τα εγκεκριμένα και συνιστώμενα εμβόλια COVID-19 δεν προκαλεί θετικό αποτέλεσμα σε έλεγχο για ανίχνευση του κορονοϊού (μοριακή μέθοδος PCR ή rapid test). Η εξέταση ανίχνευσης του κορονοϊού χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί εάν κάποιος έχει προσβληθεί από τον ίδιο τον ιό.

Μετά τον εμβολιασμό μπορεί κάποιος να έχει θετικό αποτέλεσμα σε ορισμένα τεστ αντισωμάτων λόγω ανοσοαπόκρισης του οργανισμού. Τα τεστ αντισωμάτων υποδεικνύουν εάν κάποιος έχει προσβληθεί από τον κορονοϊό και εάν έχει νοσήσει και ότι ενδεχομένως να υπάρχει κάποιο επίπεδο προστασίας από τον ιό.

Έχω εκτεθεί στον ιό SARS-CoV-2 ή έχω νοσήσει από COVID-19. Χρειάζεται να κάνω το εμβόλιο;

Σύμφωνα με τις τρέχουσες συστάσεις, ένα άτομο πρέπει να εμβολιαστεί ανεξάρτητα από το εάν έχει ήδη νοσήσει από τον κορονοϊό καθώς είναι πιθανό να μολυνθεί ξανά. Προηγούμενη νόσηση με COVID-19 μπορεί να προσφέρει κάποια προστασία, γνωστή ως φυσική ανοσία, η οποία ωστόσο δεν φαίνεται να είναι αρκετή για να προστατέψει από μία ενδεχόμενη επαναμόλυνση με τον ιό. Τα σημερινά στοιχεία υποδηλώνουν ότι η

επαναμόλυνση με τον ιό SARS-CoV-2 δεν είναι συχνή τους μήνες μετά την αρχική λοίμωξη, αλλά μπορεί να αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου.

Ο εμβολιασμός μετά από νόσηση με COVID-19 διενεργείται εντός τριών (3) μηνών μετά την ανάρρωση και αφού έχουν περάσει τουλάχιστον 42 ημέρες μετά από την ανάρρωση/οροαρνητικότητα στα διαγνωστικά τεστ. Σε άτομα τα οποία νόσησαν σοβαρά και έλαβαν θεραπεία με εξειδικευμένες θεραπείες συστήνεται όπως ο εμβολιασμός διενεργείται μετά από 90 ημέρες. Σε κάθε περίπτωση συστήνεται όπως τα άτομα που νόσησαν και επιθυμούν να εμβολιαστούν να συμβουλευούνται τον προσωπικό τους ιατρό.

Τα εμβόλια με mRNA τεχνολογία επιδρούν στο DNA μου;

Όχι. Το messenger RNA (mRNA) δεν είναι το ίδιο με το DNA και δεν μπορεί να συνδυαστεί με το DNA μας για να αλλάξει τον γενετικό μας κώδικα. Το mRNA που περιέχεται στο εμβόλιο δεν εισέρχεται στον πυρήνα του κυττάρου όπου βρίσκεται το δικό μας DNA. Απλώς δίνει παροδική εντολή στο κύτταρο μας να παράξει μία ειδική πρωτεΐνη του ιού, έναντι της οποίας στη συνέχεια αντιδρά το ανοσοποιητικό μας σύστημα και τελικά εκπαιδεύεται να αντιδρά στον ιό.

Μπορεί στο μέλλον να εμφανιστούν ανεπιθύμητες ενέργειες λόγω των εμβολίων COVID-19;

Τα εμβόλια COVID-19 είναι ασφαλή και προστατεύουν από τη σοβαρή λοίμωξη και το θάνατο από τη νόσο COVID-19. Μερικές ήπιες ανεπιθύμητες ενέργειες οι οποίες μπορεί να παρουσιαστούν μετά τον εμβολιασμό είναι ενδείξεις ότι ο οργανισμός αναπτύσσει ανοσία.

Τυχόν ανεπιθύμητες ενέργειες εμφανίζονται συνήθως τις πρώτες ημέρες από τη λήψη του εμβολίου. Οι περισσότερες είναι ήπιες ή μέτριας έντασης και υποχωρούν μέσα σε λίγες ημέρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να είναι πιο σοβαρές ή να διαρκούν περισσότερο.

Οι σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν μακροχρόνια προβλήματα υγείας είναι εξαιρετικά απίθανες μετά από οποιοδήποτε εμβολιασμό, συμπεριλαμβανομένου του εμβολιασμού COVID-19. Η παρακολούθηση των εμβολίων έχει δείξει ιστορικά ότι οι ανεπιθύμητες ενέργειες συμβαίνουν γενικά εντός έξι εβδομάδων από τη λήψη της δόσης του εμβολίου.

Τα εμβόλια παρακολουθούνται συνεχώς για τον εντοπισμό τυχόν ανεπιθύμητων ενεργειών.

Μπορεί μία γυναίκα που εγκυμονεί ή που προγραμματίζει εγκυμοσύνη να κάνει το εμβόλιο COVID-19;

Επί του παρόντος υπάρχουν περιορισμένα δεδομένα από τη χρήση των εμβολίων COVID-19 σε έγκυες γυναίκες. Ωστόσο, με βάση το μηχανισμό δράσης τους, δεν αναμένεται να ενέχουν οποιοδήποτε κίνδυνο για τις έγκυες γυναίκες ή το έμβρυο.

Κλινικές δοκιμές που μελετούν την ασφάλεια και το όφελος των εμβολίων COVID-19 σε εγκύους βρίσκονται σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται. Δεδομένα από γυναίκες στις

ολοκληρωμένες κλινικές δοκιμές που έλαβαν το εμβόλιο και έμειναν έγκυες συλλέγονται και εξετάζονται.

Συστήνεται όπως γυναίκες που εγκυμονούν να συζητήσουν τα οφέλη και τους κινδύνους από το εμβόλιο με το θεράποντα ιατρό τους.

Επιπλέον, επί του παρόντος δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι τα εμβόλια COVID-19 επηρεάζουν τη γονιμότητα και δεν απαιτείται αποφυγή εγκυμοσύνης μετά τη λήψη εμβολίου COVID-19. Μελέτες σε ζώα δεν κατέδειξαν άμεση ή έμμεση τοξικότητα στην αναπαραγωγική ικανότητα.

Μπορεί μία γυναίκα που θηλάζει να κάνει το εμβόλιο COVID-19;

Αυτή την στιγμή δεν υπάρχουν δημοσιευμένες μελέτες σχετικά με την ασφάλεια των εμβολίων COVID-19 σε γυναίκες που θηλάζουν ή της επίδρασης του εμβολιασμού στο θηλάζον παιδί.

Με βάση το μηχανισμό δράσης τους, δεν αναμένεται ότι τα εμβόλια COVID-19 ενέχουν οποιαδήποτε κίνδυνο για γυναίκες που θηλάζουν ή για το θηλάζον παιδί. Πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι, σε θηλάζουσες γυναίκες που έλαβαν mRNA εμβόλια COVID-19 ανιχνεύτηκαν αντισώματα στο μητρικό γάλα. Προς το παρόν, δεν είναι γνωστό για πόσο καιρό αυτά τα αντισώματα μπορούν να απεκκρίνονται στο μητρικό γάλα και κατά πόσο παρέχουν κάποια προστασία στο θηλάζον παιδί.

Οι τρέχουσες συστάσεις είναι όπως οι γυναίκες που θηλάζουν μπορούν να λάβουν εμβόλιο COVID-19. Σε κάθε περίπτωση συστήνεται όπως γυναίκες που θηλάζουν και επιθυμούν να εμβολιαστούν να συζητήσουν τα οφέλη και τους κινδύνους από το εμβόλιο με το θεράποντα ιατρό τους.

Καθώς η χρήση των εμβολίων αυξάνεται, πόσο γρήγορα θα μπορέσουμε να επιστρέψουμε στον κανονικό τρόπο ζωής μας;

Τα εμβόλια είναι ένα από τα εργαλεία για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Ωστόσο, δεν θα λύσουν τα πάντα αμέσως και δεν θα θέσουν άμεσα τέρμα στην πανδημία. Καθώς η πανδημία συνεχίζεται, πρέπει να λαμβάνουμε όλα τα απαραίτητα μέτρα για να αποτρέψουμε τη διάδοση του ιού και να αποτρέψουμε περισσότερους θανάτους. Πρέπει να συνεχίσουμε να τηρούμε τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, να μένουμε στο σπίτι αν χρειαστεί και να ακολουθούμε όλα τα μέτρα πρόληψης που έχει αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματικά και μας κρατούν ασφαλείς (χρήση μάσκας, τακτική και σχολαστική υγιεινή των χεριών, καθαριότητα του χώρου όπου ζούμε ή εργαζόμαστε). Ταυτόχρονα, πρέπει να υποστηρίξουμε και να ενθαρρύνουμε τον εμβολιασμό ώστε να αυξηθεί η κάλυψη του πληθυσμού. Όσο πιο σύντομα εμβολιασθεί το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, τόσο πιο σύντομα θα επέλθει ανοσία στην κοινότητα και θα μπορέσουμε έτσι να επιστρέψουμε σταδιακά στον κανονικό τρόπο ζωής μας.

* Οι απαντήσεις στις πιο πάνω ερωτήσεις βασίζονται στα μέχρι τώρα διαθέσιμα δεδομένα και στις τρέχουσες συστάσεις ευρωπαϊκών και παγκόσμιων οργανισμών για θέματα δημόσιας υγείας και τα οποία συνεχώς επικαιροποιούνται.

Πηγές: www.cdc.gov/coronavirus , www.who.int , www.ec.europa.eu , www.ema.europa.eu